9. Chatman S. Story and Discourse. Narrative Structure in Fiction and Film. Cornell University Press, Ithaca and London, 1978. – 277 p.

10. Dijk T. A.Van. Strategies of discourse comprehension I Tuen A. van Dijk, Walter Kintsch. – New York: Academic Press, 1983. – 418 p.

11. Greimas A.J., Courtes J. Semiotics and Language. An Analytical Dictionary. Ind. Univ. Press, 1982. – 409 p.

12. Griffin L.J. Narrative, event-structure analysis and causal interpretation in historical sociology //American Journal of Sociology. Vol. 98. № 5, 1993. – P. 1094–1133.

13. Leech G. N. Semantics. Harmonds worth, Penguin, 1974. – 386 p.

14. Prince G. Narratology: the Form and Function of Narrative. – B. etc., 1982. – VII; 184 p.

15. Ryan M.L. Pragmatics of personal and impersonal fiction *II* Poetics/ – Amsterdam, 1981. – Vol. 6. – P. 517–539.

16. Polanyi Livia. Telling the American Story. A Structural and Cultural Analysis of Conversational Storytelling. Ablex Publishers Corporation. – Norwood, New Jersey, 1985. – 158 p.

Захарків І.М.
студентка,
Науковий керівник: **Бехта І.А.**
доктор філологічних наук, професор,
Національний університет «Львівська політехніка»

НАРАТИВНИЙ ПРОСТІР РОМАНУ ЕЛІЗАБЕТ ГІЛБЕРТ «EAT, PRAY, LOVE»

XX століття принесло грандіозну кількість змін у людське життя. З'явилися новітні технології, які значною мірою спростили сприйняття та розуміння світу, зробили можливими віртуальні подорожі і, здавалося б, назавжди витіснили художню літературу. Проте, як показують сучасні дослідження, ці новозміни лише підштовхнули науковців до пошуків нових шляхів інтерпретації тексів. Романи, оповідання, подорожні записки стали основою для наукових досліджень у відносно новій галузі наук – наратології.

Сучасні розповіді мають творчий характер, вони відтворюють вчинок, за допомогою якого людина прагне усвідомити свою здатність

дивуватися, самореалізовуватися та захоплюватися. Це також процес, коли людина інвестує та зберігає себе в контексті ідей. Оповідаючи історії наратор прагне зрозуміти та поділитися своїм досвідом, яким би він не був. Можливості розповіді – це саме можливості розуміння людського досвіду.

«Наративний простір» описує всю ширину та глибину твору, за допомогою якого читач може «переживати» події разом з героями розповіді. Більшість авторів не одразу вводять до історії повну структуру. Радше, їх приваблює тематика, яка може включати місце розгортання подій, період часу, дії актантів, особистості, фрагменти діалогу, ситуації та все інше, що за своєю суттю не є частиною аргументу розповіді. Прикладом такого наративного простору є робота Елізабет Гілберт «Eat, Pray, Love». Читаючи роман Елізабет Гілберт «Eat, Pray, Love» разом із головною героїнею переносимося у розмаїті куточки світу, насичені різнобарвними відтінками життя. Відмінні у географічному положенні ці території мають свої культурні, релігійні, гастрономічні традиції. Подорожі відбуваються трьома країнами, кожна з яких подарувала їй різні аспекти життя між земними насолодами і духовними переживаннями, які є «задоволенням» (Італія), де вона насолоджувалась як хорошою їжею, так і людьми, «молитвою та подвижницькою строгістю» (Індія), де вона здобула своє духовне життя, і «балансуючий акт» (Індонезія), де вона відбудувала себе.

Роман складається з різних смислово-завершених частин, у кожному з яких виокремлюємо тримісний образ-символ, який несе певне смислове навантаження. Три – це число, що представляє найвищу рівновагу, як це явно бачить кожен, хто хоч раз вивчав Святу Трійцю. Так, повістування в романі постає поступовим додаванням різних міфолорних образів-символів, що в цілому формується в єдиний міфолорний простір роману. Структурована як джапа мала, розділена на 108 оповідань-намистин, книга передає зусилля Елізабет віднайти власний життєвий баланс у нинішньому хаотичному світі.

Розповідь ведеться від першої особи, пропонуючи читачам повний доступ до думок і почуттів автора під час подорож від страждань до зцілення. Оповідача-головного героя слід ретельно відмежовувати від автора – Елізабет Гілберт, яку доцільніше вважати історично або тимчасово мінливою «функцією автора», а не ототожнювати з реально існуючою особою, що носить ім'я автора, який проводить своїх читачів у літературну подорож.

Мемуарний за формою роман у жіночому викладі передає особистий досвід і переживання письменниці, що виражається у пошуках душі та подорожах до самовідкриття та представлений як приваблива історія, сповнена особистісних насолод і розчарувань. Подорожі, які здійснила письменниця, відбулися через занепокоєння Гілберт щодо її життя та віри.

«It wasn't so much that I wanted to thoroughly explore the countries themselves; this has been done. It was more that I wanted to thoroughly explore one aspect of myself set against the backdrop of each country, in a place that has tradi-tionally done that one thing very well. I wanted to explore the art of pleasure in Italy, the art of devotion in India and, in Indonesia, the art of balancing the two.» [4, с. 41].

На початку твору розгортається основний конфлікт – боротьба людини за власне єство, за внутрішнє «я» і за право залишатися вірним своїм ідеалам. Нараторка суб'єктивно оповідає у причинно-наслідкових зв'язках про події, які в певний момент є для неї важливими та замовчує інформацію, яка, на її погляд, несуттєва. Вона є ключовою фігурою тексту. У фігурі наратора втілюється свідомість, що забезпечує цілісність структури й композиції тексту. Наративну структуру твору утворюють переживання, внутрішня боротьба та емоції головного персонажа. У внутрішньому монолозі наратора бажання перейти за межу свідомого вербалізується повторами запитальних речень, паралельних синтаксичних структур, що змінюються стверджувальним реченням, яке висловлює категоричну впевненість наратора в існуванні як свідомих явищ, так і позасвідомих.

«Please tell me what to do. Please tell me what to do.

Please tell me what to do...» [4, с. 25].

Дестабілізація тожсамості відображається у розповіді про подорож. Мандрівниця шукає відповіді на життєво важливі питання, що стосуються дій, мотивацій, пошуку та утвердження власного «Я». Автор-оповідач представляє єдиний погляд впродовж усієї оповідуваної історії на сторінках твору. Основними характеристиками такого психологізованого викладу є подання всієї інформації з точки зору автора; повна обізнаність й поінформованість автора про своїх персонажів; відсторонення автора від сюжетної дії; позначення персонажів формами третьої особи. У творі відчутно використання розмаїтих авторських мовних засобів, що безпосередньо віддзеркалюють гендерні, культурні та індивідуальні аспекти особистості письменника та його творчу манеру художнього викладу.

I'd been attempting to convince myself that this was normal. All women must feel this way when they're trying to get pregnant, I'd decided [4, с. 20].

Введення у твір наратора-персонажа дає можливість урізноманітнити усталене та нормативне у вигаданому часопросторі художнього твору та інтерпретацію «стороннього зацікавленого» у варіаціях розгортання сюжету. В єдиному наративному просторі поєднуються і взаємодіють як реальні події, так і їх сприйняття та інтерпретація. Оскільки читач сприймає «внутрішній» контекст наративної історії, в подальшому для нього самозрозумілим є перебіг подій та їх осмислення [3].

Гілберт – майстерний автор. Її художнє мовлення насичене різноманітними стилістичними фігурами, лексикою. Однією з характерних рис нарації роману є використання порівнянь та персоніфікацій. Мова автора в романі «Eat, Pray, Love» функціонує як засіб творення естетичної реальності, вона виявляє творчі можливості та особливості автора [2]. Завдяки естетичній природі, ідейно-художній спрямованості, орієнтації на морально-естетичне виховання та емотивно-психологічний вплив, роман можна розглядати як найвищу форму репрезентації тексту. Одна із головних особливостей роману полягає в тому, що його структура складається із різнорівневих одиниць, системна взаємодія яких направляється автором, чия позиція є визначальною у творі. За рахунок використання різних типів оповіді та композиційно-мовленнєвих форм досягається багатосторонність точок зору, яка робить текст поліфонічним та багатогранним.

Список використаних джерел:

1. Бехта Н.І. «Стандартна оповідь від першої особи: визначення, характеристики та контекст використання». *Наукові записки. Серія «Філологічна».* 2010. 33 с.

2. Максимчук І. Мовні засоби вираження концепту кохання в романі Елізабет Гілберт «Їсти. Молитися. Кохати» : Збірник наукових тез ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES. Випуск 5. 2018. 86 с.

3. Шмид В. Нарратология / В. Шмид. – М.: Языки славянской культуры, 2003. URL: http://www.philol.msu.ru/~discours/images/stories/speckurs/schmid.pdf

4. URL: https://saidnazulfiqar.files.wordpress.com/2013/09/elizabeth-gilbert-eat-pray-love.pdf